

KEES MOELIKER

Slimme blondjes

Enige tijd geleden was ik samen met mijn opgezette mus te gast in een televisieprogramma.

Een van mijn medegasten was Renate Verbaan, presentatrice van het RTL4 programma *Beauty & de Nerd*. Ik kende Renate en haar programma niet, maar gelukkig praatte ze mij snel bij. Het ging om een realityserie – een sociaal experiment – waarbij naïeve (om niet te zeggen domme), bloedmooie vrouwen worden gekoppeld aan intelligente, pukkelige, brildragende mannen. Bimbo's versus vorsers dus. Nadat ik mijn zegje over de mus mocht doen, was Renate aan de beurt. Er werd ter illustratie van haar verhaal over het succes van de serie een stukje uit een aflevering getoond waarin beauty Daniëlla (blond met grote, zaadvragende ogen) de volgende vraag moest beantwoorden: 'In welke stad staat de toren van Pisa?'. Daniëlla's antwoorden – 'Italië' en (in de herkansing) 'Rome' – zorgden natuurlijk voor de nodige hilariteit onder de aanwezigen. Na de uitzending verzekerde Renate mij dat de antwoorden niet ingestudeerd waren, het was immers een realityserie. Het bewijs was weer geleverd: blondjes zijn dom.

Ik herinnerde mij deze anekdote toen de redactie van dit blad voor één van haar clubavonden de verkiezing van het Domste Blondje van Rotterdam uitschreef en mij vroeg of ik iets wetenschappelijks aan dit ludieke evenement kon bijdragen. Gezien het ontbreken van diepgaande persoonlijke en/of onderzoekservaringen met blonde vrouwen, heb ik mij daartoe grondig verdiept in de haarliteratuur en om meteen maar ter zake te komen: er is geen enkel wetenschappelijk bewijs dat blonde vrouwen dommer zijn dan vrouwen met donkerkleurig haar. De bruinhare beauty Marcia had de vraag net zo goed fout kunnen beantwoorden. Daniëlla had dan wel alle uiterlijke kenmerken van het blondje, maar is zij een natuurlijke blondine? Deze vraag is cruciaal en brengt mij bij een bijzonder fenomeen: het blonderen van donker haar. Waarom wil-

FOTO Kees Moeliker, met dank aan Sezen

len donkerharige vrouwen er als een blondine uitzien? Omdat blondjes van nature zeldzaam zijn en daarvoor opvallen tussen al die donkerharige vrouwen? Opvallen betekent dat je meer kans maakt op (het beste) zaad en daar draait het om in het leven van elk zoogdiervrouwtje, mensenvrouwtjes inclusief. *Gentlemen prefer blondes* en *Blondes have more fun*, deze algemeenheden hebben zeker een kern van waarheid. Minder dan twee procent van de wereldbevolking is blond. Blond haar is niets meer dan een zeldzame genetische mutatie, een erfelijke afwijking die wereldwijd bij alle mensensrassen voorkomt maar die uitsluitend in Europa inmiddels een flink deel van de populatie uitmaakt. In grote delen van Noorwegen, Zweden, Finland en Estland is 80% of meer van nature blond; in Nederland en Centraal Europa is dat 20-49%, rond de Middellandse Zee 1-19% en verder weg, in Azië en Afrika heeft bijna iedereen donker haar. De Canadese antropoloog Peter Frost heeft uitgedokterd hoe het blonde haar Europa heeft veroverd. Dat ging zo. De moderne mens bereikte Europa vanuit Afrika 30.000 tot 40.000 jaar geleden. Die emigranten hadden allemaal donker haar. Ongeveer 11.000 jaar geleden ontstond in die mensenpopulatie toe-

vallig de mutatie die blond haar veroorzaakt. In die periode, vlak na de ijstijd, was de mens in noordelijk Europa voor zijn voedsel afhankelijk van de op de koude steppe rondzwervende kudden mammoeten, rendieren, paarden en wisenten.

Dat vergde een strikte scheiding van taken: de man joeg langdurig achter de mammoeten aan en de vrouw bleef geduldig thuis in haar hol, droogde het vlees en verrichtte andere huishoudelijke taken. De sterfte onder de jagende mannen was hoog en er ontstond een vrouwenoverschot. De weinige mannen die van de jacht terugkeerden, hadden het voor het kiezen en onder de vrouwen ontstond een heftige concurrentiestrijd.

De theorie van Frost gaat ervan uit dat juist de zeldzame maar opvallende blondjes die hun koppies uit de hollen staken de aandacht van de schaarse mannen wisten te trekken (*gentlemen prefer blondes*) en de beste jagers aan zich wisten te binden om flink aan het nageslacht werkten (*blondes have more fun*) en zo het gen voor blond haar onder de vroege Noord Europeanen wisten te verspreiden. Feitelijk waren de eerste blondjes heel slim bezig, al hadden ze daar zelf – volgens onze hedendaagse blondjeslogica – geen weet van.

Dat vergde een strikte scheiding van taken: de man joeg langdurig achter de mammoeten aan en de vrouw bleef geduldig thuis in haar hol

Kees Moeliker is conservator van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam